

Solovii R. P., Candidate of Historical Sciences, Doctoral Candidate of theology at Evangelische Theologische Facultet (Leuven, Belgium), Dean of the Mastership Program of Lviv Divinity School of the Church of Christians of Evangelical Faith of Ukraine (Ukraine, Lviv), romansoloviy@e-aaa.info

The «humble epistemology» in the theology of Emerging church

The discourse of «humble epistemology» in the theology of Emerging Church in matters of language understanding, revelation and interpretation of Scripture is analyzed. The dominant instruction of theologians of the Protestant movement to abandon the categorical understandable unambiguous answers to complex questions and theological emphasis on the importance of secrecy is investigated. The epistemological aspects of the theological concepts of D. Fitch, S. J. Grenz, A. Köstenberger, P. Rollins, K. J. Vanhooser are revealed.

Keywords: «humble epistemology», Emerging church, revelation, truth, postmodern theology, Scripture.

Соловий Р. П., кандидат исторических наук, докторант теологии в Evangelische Theologische Facultet (Leuven, Belgium), декан магистерской программы Львовской богословской семинарии Церкви христиан веры евангельской (Украина, Львов), romansoloviy@e-aaa.info

«Смирная эпистемология» в богословии Появляющейся церкви

Анализируется дискурс «смирной эпистемологии» в богословии Появляющейся церкви в вопросах понимания языка, откровения и интерпретации Писания. Исследуется доминирующее наставление богословов этого протестантского движения отказаться от категоричности понятных однозначных ответов на сложные богословские вопросы и акцентирование на значимости тайны. Раскрываются эпистемологические аспекты богословских концепций К. Ванхузера, С. Гренца, А. Костенбергера, П. Роллинза, Д. Фитча.

Ключевые слова: «смирная эпистемология», Появляющаяся церковь, откровение, истина, постмодерное богословие, Писание.

УДК 141.2:37.013.73+372.881.1

Страшко І. В., старший викладач кафедри романо–германської філології, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), iryna.strashko@gmail.com

Ціннісно–виховний аспект блогінгу в сучасній мовній освіті

Розглянуто блогінг як універсальний і компенсаторний засіб лінгво–соціальної взаємодії. Мета даної публікації – розкрити ціннісно–виховний аспект блогінгу в сучасній мовній освіті. Ціннісний аспект комунікації в блогах полягає у створенні комунікативного простору, що сприяє розповсюдженню інновацій, розширенню дидактичного простору і часу, забезпечує суб'єктиві освіти продуктивною мовною практикою, створюючи пролонгований комунікативний процес. Блогінг передбачає рівноправність, партнерство суб'єктів спілкування, надає можливості самовираження і саморепрезентації; стимулює особистісне залучення в процес навчання, самоосвіти і самовиховання. Успішна реалізація блогінгу з освітньою метою передбачає взаємозв'язок аксіологічного і комунікативного підходів, коли існуюча система цінностей виконує методологічну функцію, а компетентнісний підхід надає спосіб її реалізації.

Ключові слова: блогінг, блог, блогосфера, ціннісно–виховний аспект, самореалізація, саморепрезентація, соціокультурна комунікація, лінгво–соціальна взаємодія, мовна освіта.

Зміни, що відбулися в світовому комунікативному просторі протягом останніх років, спричинили зрушення в структурі і характері комунікативного процесу, що призвів до появи нової соціокультурної ситуації, в якій віртуальні комунікативні практики, що ведуть до зміни характеру та спрямованості соціальних взаємодій, стали невід'ємною складовою всіх сфер життя суспільства. В якості засобів віртуального спілкування в різних типах дискурсів, породжуваних і функціонуючих у Всесвітній павутині, поряд з форумами, чатами, використовуються й блоги.

Блогінг (від англ. *blogging* – скор. від «*web logging*» – «діяльність, пов'язана з веденням блогу») як феномен віртуальної комунікації поки що недостатньо

досліджений в контексті філософсько–педагогічного пошуку. Основна причина – новизна інтелектуального поля, яке сформувалося чверть століття тому і набуло надзвичайного поширення в останнє десятиріччя.

Даний проблематиці присвячено досить велику кількість студій, серед яких відмітимо роботи А. Bruns, T. Cook, P. D. Duffy, S. C. Herring, I. Kouper. Дослідженням психологічних аспектів блогінгу займалися такі науковці як S. Antonijevic, L. J. Gurak, L. Johnson, F. B. Viégas, D. Li, C. Ratliff, J. Reyman. Феномен блогів вивчали російські дослідники мережевої культури А. Гірських, А. Усманова, соціологи Л. Міхєєва, М. Соколов; аналіз особливостей англійського блогу як одного з видів Інтернет–комунікації здійснює Є. Горшкова. Жанрову специфіку блогів аналізували Carolyn R. Miller, D. Shepherd. Теорію навчання за допомогою блог–технологій розробляли західні науковці А. Barlett–Bragg, H. Barret, R. Blood, A. Campbell, A. Johnson, R. Ferdig, S. Fiedler, L. Milligan, K. Trammel, S. Schaffert, W. Wu та ін. Практичні результати використання блогів у навчальному процесі відображені в роботах М. Apple, B. Dieu, S. Glogoff, B. Godwin–Jones, D. Huffaker, T. Fellner, S. Fiedler, K. Kennedy, А. Філатової. Необхідно підкреслити, що при вивченні даної проблематики не можна уникнути питань, які пов'язані з інформаційним суспільством, тому у своєму дослідженні ми також спираємося на роботи Д. Белла, Ф. Вебстера, М. Маклюєна, Е. Тоффлера. Низка релевантних досліджень різних аспектів мережевої комунікації, теоретико–методологічних основ мережної освіти і дотичних питань проведена й вітчизняними фахівцями (Н. Ашиток, О. Ганаба, Л. Горбунова, С. Клепко, І. Предборська та ін.). Але блогінг в мовній освіті, – напрямком, що, як бачимо, має до теперішнього часу солідний джерельний фундамент, – поки що не розглядалася в аспекті розширення філософії освіти, що й зумовлює актуальність даної публікації.

Мета публікації – розкрити ціннісно–виховний аспект блогінгу в сучасній мовній освіті.

Актуальність концептуального осмислення блогінгу, як особливого соціокультурного феномену, зростає в сучасних умовах, оскільки процес глобалізації активізує необхідність в діалозі між державами, народами, культурами. Він розвивається настільки швидкими темпами, що випереджає всі мислимі тимчасові рамки і прогнози фахівців. Це унікальне явище, опис і вивчення якого відбувається, без попереднього планування і цілеспрямованого втілення в життя, вже після того, як він вкотре придбає нові параметри і розширить діапазон своїх функцій, а разом з тим і сферу свого застосування.

Іншим важливим фактором, що актуалізує питання про специфіку комунікативного процесу в умовах глобалізації, є необхідність адекватного розуміння освітніх наслідків розвитку блогінгу. З нашої точки зору, фундаментальна його значущість пов'язана з тим, що він породжує нові форми взаємодії індивідів, трансформує не тільки просторову, але й темпоральну організацію людського буття, спонукаючи відраховувати час не годинами, а подіями, вимірювати простір не відстанями, а потоками постів – повідомлень.

Найважливішою складовою філософської рефлексії блогінгу є осмислення відношення «комунікація – мова – мислення», оскільки сьогодні блогінг є проявом не тільки соціальної, але й екзистенційної природи людини,

встановлюючи її відносини зі світом, суспільством; він накладає відбиток не тільки на суспільне життя, але на весь устрій людського буття. Перефразовуючи М. Гайдеггера: це спосіб виявлення (англ. «a way of revealing»). Якщо ми дослухаємося до нього, то інакший світ відкриється нам [7, с. 12]. Мова є формою втілення блогінгу, одним із модусів його існування (одним, оскільки сьогодні наявні й інші, різні за онтологією, наприклад, відео– та фотоблогінг), тому одним з вихідних для даної статті є положення про те, що блогінг, маючи свою сферу існування завдяки мові, органічно входить до системи мережевих комунікацій.

У філософсько–освітній площині значний інтерес представляє специфіка створюваного блогами комунікативного простору нового типу – блогосфери, що будується на майже кардинально інших принципах, ніж звична комунікація, здійснювана в реально відчутному фізичному просторі. Цей простір – це «екзистенціальний модус», в якому, за допомогою блогінгу, відбувається осягнення буття людини, де воно (буття) отримує вимір, який, об'єднує саму людину з *Іншим*. Кожен окремий блог – це «координата» блогосфери, яка спрямовує та розташовує людину в субуттєвості. В цьому контексті концептуально значущою є загальновідома теза М. М. Бахтіна «Бути – означає спілкуватися». Блогінг припускає не тільки наявність суб'єкта як активно діючої особи, а й індивідуальності, що володіє відмінностями, своєрідністю сприйняття, якими можна поділитися з *Іншим*. Комунікативна природа блогінгу маніфестується в антропологічній спрямованості на осягнення і розуміння *Іншого* та саморозуміння, яке можливе у здійсненні герменевтичного виходу за межі власної ситуації в блогівій взаємодії. У процесі комунікації здійснюється взаємний обмін думками, почуттями, емоціями, тобто можна сказати, що відбувається з'єднання людських «світів» в єдине ціле. В блогах проявляється екзистенція *Іншого*, розгортається творчий процес взаєморозкриття, створюються умови для саморозвитку: «... блог може стати чудовим методом апробування свого голосу, ... а також у розвитку здатності формулювати і відстоювати свою думку ... в блогах, ми відкриваємо для себе власний стиль письма і мислення, бачимо, як вони відображаються в словах інших» [12, с. 251]. Тому, можемо зазначити, що виникнення нового феномена безпосередньо впливає і на способи суто соціального інформаційного обміну, тобто на створення, рух і збереження смислів між людьми, всередині суспільства.

На наш погляд, блогінг слід розглядати як форму масової асинхронної комунікації, що опосередкована технічними засобами розповсюдження інформації, має специфічні ознаки та особливу структуру. Структура блогу з одного боку обумовлена самим фактом наявності та повторюваності соціальних зв'язків, з іншого – з фіксацією персональної та соціальної емпірії в тексті, що має опис звичайних подій. Характерними властивостями блогів є інтерактивність, візуальний характер повідомлення, емотікони (паралінгвістичні засоби) як вираження націленості індивіда на розуміння і взаємодію. У порівнянні зі статичним текстом блог рухливий, але, водночас, він і стійкий, оскільки форма втілення – текст, що є його частиною, – фіксує певну подію людського буття.

Можливості, що надає блогінг, можуть та повинні бути затребувані в сфері мовної освіти. Незважаючи

на явну стандартизацію особистості в освітньому просторі інформаційного суспільства, його ресурсний потенціал породжує тенденцію, пов'язану з можливістю постійного особистісного та професійного розвитку, а сучасна мовна освіта, що відповідає новим соціальним завданням, передбачає перехід на методи навчання, що направлені на «формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації» [2, с. 1]. У зв'язку з розширенням інформаційного горизонту, формуванням нової інформаційно–комунікативної культури мислення провідним завданням мовної освіти стає формування нових компетенцій молоді, пошук нових смислів і ціннісних орієнтацій, що відповідають духу часу. Блогінг, відповідаючи гуманістичним критеріям, сприяє відкритості освіти, передбачає визнання права учнів/студентів на особисту позицію і дискусії як між собою, так і з викладачем. За своїм призначенням така система навчання і виховання є відображенням особливостей сучасного комунікативного процесу з його вільним характером об'єднань, які формуються, і руйнуються традиційних ієрархій. Вона обумовлює складну архітектоніку міжособистісних і суспільних відносин, сприяє освіті, вихованню людини, її самотворенню, самореалізації. На наш погляд, саме інтерактивність, динамічність, самостійність, що характеризують блогінг, дозволяють ефективно вирішувати питання індивідуальної, професійної підготовки.

Аксіологічний статус блогінгу в навчальному процесі обумовлений тим, що він, з одного боку, є компенсаційним механізмом, що формується в умовах традиційної практики аудиторних занять при існуючому обсязі навчальних годин. З іншого – універсальним соціальним механізмом, що виконує свої функції в умовах відносного групового та соціального залучення і доповнює, в цій якості, змістовно–інформаційну сторону навчання. Ціннісний аспект комунікації в блогах також полягає в тому, що вони сприяють розповсюдженню інновацій, які охоплюють комунікативну, дослідницьку сфери сучасного процесу підготовки майбутніх мовознавців, що слугує розширенню дидактичного простору і часу, конструюванню комунікативного середовища, дозволяючи забезпечити суб'єктів освіти продуктивною мовною практикою, створюючи пролонгований комунікативний процес.

Глобалізаційна, комунікативна, соціальна, інформативна, культуротворча основа комунікації в блогах забезпечується її діалогічністю. Блогінг передбачає рівноправність, партнерство суб'єктів спілкування. Плюралістичний характер діалогічних позицій, приєднання до культурних смислів суб'єктів спілкування збагачує семантичні поля діяльності кожного з дописувачів блогів, розширює їх когнітивну сферу спілкування і розуміння. Блогінг є засобом обміну духовними цінностями, відкриває нові можливості взаємного збагачення, адже діалогічність блогівій взаємодії не вимагає від її суб'єктів поступатися власними культурними інтересами. Усвідомлюваному в такому сенсі діалогу відповідає філософська позиція культурного релятивізму, який визнаючи необхідність життя людей в міжкультурному просторі, виховує повагу не тільки до своїх культурних цінностей, але й до культурних цінностей *Іншого*.

Гіпертекстова структура та організація інформації по темах, у хронологічному порядку робить блог унікальним середовищем для організації і зберігання навчальної інформації [3; 12]. Але ефективність блогів не тільки в можливостях публікації, передачі, обробки та зберігання інформації і здійснення її пошуку у всій блогосфері – вони приваблюють учнів/студентів, зацікавлених у інтеракційній лінгво-соціальної взаємодії та вираженні особистісно значущих смислів. Поза тим, дистантний характер блогінгу, автентичний контент, можливість довільно встановлювати режим спілкування [13, с. 42], як і можливість контактування з багатьма особами одночасно, фізично перебуваючи у себе вдома, допомагають усувати бар'єри, що існують при особистому спілкуванні, роблять блогінг ефективним засобом практичної реалізації теоретичних знань.

Таке розуміння змістовної сторони блогінгу дозволяє зробити висновок про даний процес як такий, що розвиває особистість, а, отже, уявити процес побудови спільного комунікативного простору як особистісно-орієнтовану комунікацію. В ситуації, коли предметом взаємодії виступають світоглядні, духовно-культурні цінності, мова йде не тільки про формування комунікативної сфери учня/студента, але й про вплив на особисте сприйняття, що може сприяти ефективності виховного процесу.

Однак, побудова спільного комунікативного простору – це досить складний процес, оскільки кожен дописувач блогу, керуючись власним світоглядом, проектує своє бачення предмета комунікації. Разом з тим, існує особливість побудови спільного комунікативного простору – можливість інтеріоризації спільно створеного продукту. Адже кожен блогер, який взаємодіє з іншими, має вже орієнтовно-сформовану систему цінностей, особисті якості, тому тільки тоді, коли придбане знання набуває характеру особистісного переживання, можливі світоглядні трансформації учасників блогінгу.

Саме гетерогенність блогінгу виступає підставою для взаєморозуміння, що виключає ставлення до *Іншого*, як до об'єкта, визнає існування унікальних особистостей, голос кожного з яких враховується, визнається, розглядається; він припускає прийняття іншої думки, світогляду, мови, логіки, культури і правил спілкування. «Опановуючи мовний досвід спільноти, закріплений у структурі мови, і досвід, репрезентований мовними засобами, індивід залучається до світу уявлень і понять, що існували до нього. Одночасно з цим у зміст мислення індивіда входить і дослідне, перцептивне знання, сформоване на основі засвоєних надіндивідуальних знань, що також не відбувається без мовного посередництва» [1, с. 79]. Тому, на наш погляд, блогінгова модель спілкування є універсальним засобом самоактуалізації та розвитку особистості, що розкриває простір життєвих значень, активізує потреби спілкування, спільної діяльності. Це результативний вид взаємодії суб'єктів навчального процесу, позаяк він виступає засобом соціалізації, освіти та виховання, підвищення професійних компетенцій.

Таким чином, ціннісно-виховна релевантність блогінгу у мовній освіті полягає в наступному:

– Забезпечення комунікативного простору. Створення додаткового середовища для обміну думками, як модус письмово-ментальних образів особистості, прояв оригінальності лінгвістичного вираження власної думки, «розчиненої» в іманентній потребі людини до повноти буття, яка розширює можливості самої її реалізації в

блоггах. Створення нових евристичних можливостей абсолютно інакше сприймати свою власну думку, оскільки в мережі величезна кількість постійних і випадкових читачів, які, за допомогою функції коментарів, можуть вступити в полеміку з автором. Блог в такому випадку є рівнем організації спілкування, що розгортається в умовах адекватного, когнітивно складного відображення позицій і поглядів. Він представляється тут як засіб особистісно-орієнтованої освіти, як ситуація контакту особистостей, поглядів, думок, життєвих позицій, історій.

– Збагачення мовного та соціокультурного матеріалу. Варіативність словникового запасу дописувачів, що складає контент, інтелектуальне наповнення блогів, а також їх формальне різноманіття (текст, фото, відео, аудіо) можуть бути використані при написанні есе, оглядів, відгуків тощо. Підтримуючи свій власний блог, учні використовують іноземну мову в різних ситуаціях автентичного спілкування, що, в свою чергу, є основоположною умовою для формування іншомовної комунікативної компетенції. Можливість реального спілкування з носіями мови дозволяє формувати використання етикетних форм, виробити прийнятний стиль спілкування, і, отже, сформувати соціолінгвістичну компетенцію. Крім того, при спілкуванні з носіями мови необхідні знання та вміння використання реалій країни досліджуваної мови, що дозволяє говорити про формування соціокультурної компетенції. Блоги передбачають формування навичок і вмінь отримання, систематизації та аналізу матеріалів, умінь робити коректні посилання і контактувати з різноманітною аудиторією. Отже, можемо говорити про формування ключових компетенцій.

– Забезпечення неперервного процесу освіти та самоосвіти. Наявність архіву забезпечує можливість рефлексії, оцінювання, дозволяє як викладачеві, так і учневі простежувати зміни у вивченні теми. Такий архів письмових робіт зручний (легка навігація і доступ) і дидактично виправданий. Звернувшись до блогу, вони можуть легко знайти старі роботи, відновити хронологію та порядок проходження матеріалу [4]. Крім того, кожен зможе оцінити здійснений прогрес, порівнявши останні записи з найпершими.

– Розгортання дидактичного простору і часу. Це дозволяє стимулювати особистісну залученість суб'єктів освіти в процес навчання, самоосвіти і самовиховання; створити пролонговане їх занурення в іншомовне середовище; виробити здатність ініціювати конструктивну, творчу мовну практику, спрямовану на розвиток різних аспектів мови. Слід зазначити, що успішна реалізація блогінгу з освітньою метою передбачає взаємозв'язок аксіологічного і комунікативного підходів, коли існуюча система цінностей виконує методологічно-орієнтуючу функцію, а компетентнісний підхід надає спосіб певної її реалізації. Крім того, комунікативно-ціннісна парадигма сприяє реалізації цілей вторинної соціалізації суб'єктів освіти, а аксіологічний підхід дозволяє конкретизувати зміст комунікативних програм, їх організаційно-методичне наповнення, що забезпечує результативність блогівої взаємодії, а також визначає критерії аналізу та оцінки її якості.

Відповідно, блогінг може застосовуватися в освітньому процесі для:

- спілкування, обміну думками;
- проведення консультацій;

– публікації завдань творчого характеру, студентських проєктів;

– збирання і організації Інтернет–ресурсів для конкретного курсу, з посиланням на відповідні сайти;

– управління знаннями та організації навчального процесу (розклад, плани занять, інформація про завдання, матеріали, додаткова література, новини та події студентського життя) [8, с. 36; 6, с. 33; 3, с. 9].

Ціннісні рефлексії розвитку та використання блогінгу в освітньому процесі становлять досить широкий аксіологічний спектр, який постійно доповнюється та коригується дослідниками в процесі рефлексії сучасної системи мовної освіти в нових імперативах її якості. На його полюсах розташовуються позитивні [3; 9; 12; 14] або негативні оцінки реалізації блоггової форми взаємодії [5]. Вони нерідко є продовженням одна одної та відображають, з одного боку, позитивне сприйняття занурення студентів в іншомовне середовище, виведення процесу навчання за вузькі рамки аудиторних занять і захоплення новими комунікативними можливостями. З іншого – відтворюють зростаючий песимізм, вибудований на побоюваннях залежності від інформаційних технологій. Занепокоєння визивають також несистемність блогів; питання визначення прав інтелектуальної власності, так як блог може містити контент, який було використано без посилання на джерело [12, с. 262]; відкритість та публічність [10, с. 12], яка може відштовхувати індивідів з певними психологічними проблемами або викликати негатив після зустрічі з агресивними висловлюваннями; упереджену або недостовірну інформацію в мережі, яка помилково може бути використана в блогах.

Таким чином, блогінг несе в собі можливості як конструктивного, так і деструктивного впливу на суб'єкта освіти, який освоює його в ході блоггової комунікації. Це має бути враховано в стратегії професійної діяльності викладачів. Тому, для успішної інтеграції блогів в освітній процес існують певні умови, що сприяють результативному їх використанню протягом усього процесу навчання: когнітивно–комунікативна спрямованість завдань, орієнтована на конкретну аудиторію, яка володіє певною спільною ціннісною орієнтацією; коректні посилання і коментарі у практичних, методичних та педагогічних цілях.

Отже, блогінг завдяки своїм особливим ознаками – віртуальності, глобальності, дистантності, опосередкованості, інтерактивності та гіпертекстуальності – дозволяє створити унікальний комунікативний простір, що дає змогу оптимізувати та інтенсифікувати процес опанування іноземної мови. В умовах інформаційного суспільства та інформатизації освіти, зокрема мовної, результатами впливу блогінгу будуть активізація інтелектуальної діяльності суб'єкта освіти, можливість самовираження і саморепрезентації, розширення можливостей спілкування. Використання блогів для навчання іноземної мови має виняткове значення, так як з їх допомогою забезпечується можливість реального спілкування з носіями мови. У контексті мовної освіти це дозволяє створити віртуальне навчальне мовне середовище для формування сукупності іншомовних компетенцій та освітній простір, що передає соціокультурну своєрідність досліджуваного лінгвосоціуму. Досвід у даній області різноманітний, але недовга історія існування блогінгу свідчить про те, що в майбутньому, він, можливо, набуде

абсолютно нових можливостей застосування в освіті, особливо мовній.

Подальше осмислення досліджуваної проблеми передбачає вироблення стратегії, орієнтованої не тільки на інтеграцію міждисциплінарних досліджень, але також на використання методологічного потенціалу різних напрямів, з метою показати можливість їх взаємопроникнення та взаємодії, а також визначити перспективи вирішення питань, що розглядаються.

Список використаних джерел

1. Ашиток Н. Мовна картина як система репрезентації світу // Молодь і ринок. – 2010. – №.10. – С.79–83. // Ashytok N. Movna kartyna jak systema reprezentacii' svitu // Molod' i rynok. – 2010. – №.10. – S.79–83.
2. Проєкт концепції мовної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.osvita.ua/doc/files/news/132/13252/Concept_L_education.doc // Proekt koncepcii' movnoi' osvity [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.osvita.ua/doc/files/news/132/13252/Concept_L_education.doc
3. Филатова А. В. Оптимизация преподавания иностранных языков посредством блог–технологий (для студентов языковых специальностей вузов): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)» / А. В. Филатова. – Москва, 2009. – 23 с. // Filatova A. V. Optimizacija prepodavaniya inostrannyh jazykov posredstvom blog–tehnologij (dlja studentov jazykovyh special'nostej vuzov): avtoref. dis. ... kand. ped. nauk: spec. 13.00.02 «Teorija i metodika obuchenija i vospitanija (inostrannye jazyki)» / A. V. Filatova. – Moskva, 2009. – 23 s.
4. Armstrong L. Blogs as electronic learning journals [Electronic resource] / L. Armstrong, M. Berry, R. Lamshed // E–Journal of Instructional Science and Technology (e–JIST) – Vol.7 (1). – Access mode: http://www.usq.edu.au/electpub/e–jist/docs/vol7_nol/currentpractice–blogs.htm (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
5. Dvitini M. et al. Blog to support learning in the field: lessons learned from a fiasco [Electronic resource] / M. Dvitini, O. Haugalokken, E. M. Morken // IEEE, 2005. – P.219–221. – Access mode: http://ren.inekstranett.no/PageFiles/218/ICALT2005_ref.pdf (viewed on December 17, 2015) – Title from the screen.
6. Duffy P. The use of blogs, wikis and RSS in education: A conversation of possibilities [Electronic resource] / P. Duffy, A. Bruns. – 2006. – Access mode: <http://eprints.qut.edu.au/5398/1/5398.pdf> (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
7. Heidegger M. The Question Concerning Technology and other Essays [Electronic resource] / M. Heidegger. – London, 1977. – P.12. – Access mode: http://ssbothwell.com/documents/ebooksclub.org_The_Question_Concerning_Technology_and_Other_Essays.pdf (viewed on December 2, 2015) – Title from the screen.
8. Hong W. Exploring Educational Use of Blogs in US Education [Electronic resource] / W. Hong // [Online Submission, 2008]. – Vol.5. – №10. – P.34–38. – Access mode: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED503871.pdf> (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
9. Huette S. Blogs in education [Electronic resource] / S. Huette // Teaching Effectiveness Program: Be free to teach. Retrieved September. – 2006. – Vol.6. – P.2010. – Access mode: <http://www.careersmarts.com/21/BlogsInEducation.pdf> (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
10. McCullagh K. Blogging: self presentation and privacy / K. McCullagh // Information & communications technology law. – 2008. – Vol.17. – №1. – P.3–23.
11. Miller C. R., Shepherd D. Blogging as social action: A genre analysis of the weblog [Electronic resource] / C. R. Miller, D. Shepherd // Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs. [Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota, 2004]. – Access mode: https://wayback.archive-it.org/338/20080108031843/http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/blogging_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
12. Mortensen T., Walker J. Blogging thoughts: personal publication as an Online Research Tool [Electronic resource] / T. Mortensen, J. Walker // Researching ICTs in context. – 2002. – Vol.249. – Access mode: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.156.7392&rep=rep1&type=pdf#page=257> (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.
13. Nardi B. A. Why we blog [Electronic resource] / B. A. Nardi, D. J. Schiano, M. Gumbrecht, L. Swartz // Communications of the

ACM. – 2004. – Vol.47. – №12. – P.41–46. – Access mode: http://psych.stanford.edu/~mgumbrec/Why_We_Blog.pdf (viewed on December 27, 2015) – Title from the screen.

14. Williams J. B., Jacobs J. Exploring the use of blogs as learning spaces in the higher education sector [Electronic resource] / J. B. Williams, J. Jacobs // Australasian journal of educational technology. – 2004. – Vol.20. – №2. – Access mode: <http://ascilite.org.au/ajet/submission/index.php/AJET/article/viewFile/1361/731> (viewed on August 19, 2015) – Title from the screen.

Strashko I. V., Senior Lecturer, Chair of Romance and Germanic Philology, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), iryna.strashko@gmail.com

The axiological and educative aspects of blogging in modern language education

The paper presents blogging as a universal and compensatory means of linguistic and social interaction. The purpose of this publication is to reveal the axiological and educative aspects of blogging in modern language education. An axiological aspect of communication in blogs consists in creating a communicative space conducive to the spread of innovation and the expansion of didactic space and time. This communicative space provides a productive language practice for learners, creating a prolonged communication process. Blogging provides equality and partnership in communication; it offers the opportunities for self-expression and self-representation, and encourages personal involvement in the process of learning and self-education. Successful implementation of blogging for educational purposes involves the axiological and communicative approaches when the existing value system performs a methodological function and the competence-based approach provides a way of implementing it.

Keywords: blogging, blog, blogosphere, axiological and educative aspects, self-realization, self-representation, sociocultural communication, linguistic and social interaction, language education.

Страшко И. В., старший преподаватель кафедры романо-германской филологии, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), iryna.strashko@gmail.com

Ценностно-воспитательный аспект блоггинга в современном языковом образовании

Рассматривается блоггинг как универсальное и компенсаторное средство лингво-социального взаимодействия. Цель данной публикации – раскрыть ценностно-воспитательный аспект блоггинга в современном языковом образовании. Ценностный аспект коммуникации в блогах – в создании коммуникативного пространства, способствующего распространению инноваций, расширению дидактического пространства и времени, обеспечивающего субъектов образования продуктивной речевой практикой, создавая пролонгированный коммуникативный процесс. Блоггинг предусматривает равновесие, партнерство субъектов общения, предоставляет возможности самовыражения и саморепрезентации; стимулирует личностную вовлеченность в процесс обучения, самообразования и самовоспитания. Успешная реализация блоггинга с образовательной целью предусматривает взаимосвязь аксиологического и коммуникативного подходов, когда существующая система ценностей выполняет методологическую функцию, а компетентностный подход предоставляет способ ее реализации.

Ключевые слова: блоггинг, блог, блогосфера, ценностно-воспитательный аспект, самореализация, саморепрезентация, социокультурная коммуникация, лингво-социальное взаимодействие, языковое образование.

* * *

УДК 159.923.2:303.094.4:316.32

Федоренко В. В.,
аспірант кафедри філософії, Житомирський
державний університет ім. Івана Франка
(Україна, Житомир), nshedorenko@ukr.net

ТРАДИЦІЇ ТА ПАТРІОТИЗМ У СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВО-ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Запропоновано соціально-філософський аналіз значення традицій та патріотизму в системі військово-правового виховання військовослужбовців Збройних Сил України. Використані в ході дослідження методи аналізу і синтезу, абстрагування, а також принципи взаємозв'язку, взаємозумовленості та причинності допомогли автору здійснити не лише теоретичний аналіз, а й певні емпіричні дослідження військово-правового виховання військовослужбовців в сучасних умовах.

Особлива увага зосереджена на розгляді діалектичного взаємозв'язку традицій і патріотизму з національною ідентичністю військовослужбовців. Автор зазначає, що розвиваючи найкращі військові традиції та патріотизм у

частині чи підрозділі командири, офіцери і сержанти структур виховної роботи полегшують статутну й соціальну регуляцію життя військовослужбовців, сприяють організації повноцінного відпочинку, розвитку найкращих морально-правових і бойових якостей воїнів. У силі традицій, у патріотизмі, в національній ідентичності військовослужбовців закріплені багатий досвід народу України, втілені козацький дух і неповторний характер українців.

Ключові слова: військово-правове виховання, традиції, військові традиції, патріотизм, військові цінності, військові ритуали, національна ідентичність.

Останні події в Україні, пов'язані з російсько-українським конфліктом на сході України і в Криму, засвідчили й певні прогалини в життєдіяльності українського війська, в тому числі й в організації системної роботи щодо військово-правового виховання військовослужбовців, підвищення його ефективності. Це потребує своєчасного вирішення низки проблем як у теоретичному, так і практичному аспектах. Серед них особливої уваги, на наш погляд, потребує визначення ролі й місця традицій та патріотизму в системі військово-правового виховання, їх взаємозв'язок із національною ідентичністю військовослужбовців Збройних Сил України. Зазначена проблема тривалий час перебуває у центрі уваги вітчизняних науковців, зокрема: В. Андрушенка, В. Антоновича, Л. Гавриленка, О. Губка, В. Каюкова, М. Козловця, Ю. Руденка, В. Сергійчука, Д. Тхоржевського та інших, у працях яких розглядаються традиції та патріотизм у системі національного виховання, проблеми національної ідентичності. Разом із тим, у межах цих досліджень існує чимало не досліджених і суперечливих питань, що зазначають й самі дослідники.

Традиції та патріотизм посідають вагомe місце у системі військово-правового виховання. Відомий дослідник історії України М. Костомаров зазначав: «Не любила свободолюбива Україна ні царя, ні пана, той винайшла в собі традицію, як засіб відстоювання своєї волі» [5, с. 24]. Підкреслюючи роль козацько-лицарських традицій, Ю. Руденко і О. Губко пишуть: «Реалізація козацько-лицарських традицій – один з найголовніших шляхів формування у молоді глибокої історичної пам'яті, національної свідомості і самосвідомості, патріотизму, високої громадянськості. Це та проблема, від науково обґрунтованого розв'язання якої залежить поглиблення духовності майбутньої інтелігенції, її патріотичної та громадянської спрямованості, зміцнення незалежності України» [14, с. 294]. Традиції і патріотизм – це, з одного боку, – основні, на наш погляд, засоби в системі військово-правового виховання, а з другого, – це складні явища духовного життя українського суспільства, складові суспільної свідомості і світогляду особистості. Саме тому окреслена проблематика є актуальною, особливо на сучасному етапі розвитку українського суспільства, і потребує наукового дослідження.

Перш ніж перейти до розгляду окресленої проблематики слід зазначити, що увага дослідників суспільної свідомості зосереджена на суспільній психології та ідеології. Суспільна психологія безпосередньо відображає практику, вона швидше «реагує» на конкретні зміни життя через настрої, думки, переживання, чуттєво відбиває поверхове в ній. У цьому зв'язку професор М. Требін слушно зазначає: «Однак суспільна психологія має і стійкі елементи, які функціонують у формі вищих соціальних почуттів, традицій, звичок, суспільних символів тощо. Вивчення зв'язків суспільної психології зі світоглядом воіна необхідне для виявлення стійких і мінливих психологічних утворень, емоційно-вольових